

viimse armulauas käimise suurt silmapilku.. Riisti ülesnes ütles Keiser : „Mina palvetan Jumala pool, et Ta mind saaks ülesvõima oma isa kaisu.“ — Shigawa haleduses, aga fa täieliku rahuga ligendas. Keiser püha Sakramendile ja hariliku, kena tollsuva ja kindla ealega räälis Ta enne Sakramendi andmist loetud usutunnistust Õnnistegijale ja Lunastajale ja temast enesest seadud armulaua Sakramendile, — selle uju, mis Tema ita wanlumata omas hinges oli hoidnud.

Jumalale andes mis Jumala on, pööras Keiser nüüd mõnoks silmarilgus oma ilmliku riigitalitusetele: Tema läksis Moskau, Warssau ja Kievi linna Teelegrahwi läbi kuulutada: „Keiser on suremisel,“ otsekui ei räägiks Ta enam oma nimel, ja lisas veel peale: „jätab jumalaga Moskust.“ Ra oma matmise värast tegi Ta mönda seadusi. Haua lõrwa läksis Ta weile Jumala-ema-pildi ülesseada, mis Temale Keiserina Katharina, Suur, püha risti, misse juures oli annud; õse nimetas Tema talvepalee alumise korra peal saali, kubu surnukirist Tema kaduva põrmuga rahva nähtavale pidi pandama, nimetas Endale haua lehta Peeter Pauli katedraalis^{*)}). Tema läksis oma matmisi lõige wähem wõimaliku tuluga tornale seada, ilma uh'et surnukirstu-aluejärge (Katafalk), ilma leinasaali ja kiriku

^{*)} Peeter Pauli katedral on üks kena Kiril Peterburis, kus Beringiwallitsejate kadus põrm puhkamas.

rikast seestpidist väljaehitamist, ja pidi lõik ülelinigne maha jäätma, mis riigiwarandusele ja rahvale tulu teek^{*)}). — Selle peale alustas sureja halesik jumalaga jätmine Tema suguvõõsast. Kõik Peterburis olewad Keisrimaja liikmed olid nüüd Tema woodi ümber loob, ise need wäärid pisuksed, Tema lapselapsed. Viimist kord: tahtis Tema neid lõiki, ta neid kes kargel olid, õnnistada. Redagi ei saanud Temast unustatud, — igalihelte ütles Ta ühe neist sõnadest, mis südamesse juure leiskavad. Tulevalle järeltulijalle, cuujärje pärijalle ütles Tema: „Teen Venemaa!“ Noorem Suurwürst Aleksei Aleksandrovits toodi iljemine lui teised, chmatusest lehvatanud; — aga fa teda waigistas pea isaliku armuksutamistega Še, kes neis lõrgematel, pühaskudel silmapilkudel neile lõigile lõik oli. Iga eluigale katus Ta ennast otsekui lohaliseks teha, nõljatas õse Suurwürstina Maria Nikolajewna lastega, neid nende libistuse nimedega futsudes, — kinnitas aga fa neile, et nemad Venemaa pidid teenima. Kui Suurwürstina Heelena Pawlowna siöse astus, ütles Ta Temale wana meondamata lõhle ealega, lui olets wõeruselle tulik, lui muidogit: „Ma tänan“ ja lisas siis, wõib-olla ehl Suurwürstina kadund abikaasa meeletuletates, peale: „Nüüd on fa minu tund tulnud. Viige minu südameli-

^{*)} Sellejama aja põrost oli Keiser ko omas viimset seaduseta seominud, et leinomiste orga tema surmo põrost mitte wõgo põlest ei peatke hoiata.